

منابع و مأخذ

اسناد:

- ساکما (آرشیو سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران)، شماره سند ۱۳۰۸، ۱۴۴۶۹/۲۹۷.
- کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، شماره سند ۷/۶۱/۱۱/۱۳/۲۴۷.
- ، شماره سند ۱۰۹۱-۶۲۱/۱/۱/۱.
- ، شماره سند ۱۰۹۱-۹۱۰۹/۶/۱/۱/۱.
- ، شماره سند ۱۰۸۱-۵۶۳/۱۱/۱/۲/۱.

کتاب‌ها:

- آوری، پیتیر، ۱۳۸۸، *تاریخ ایران؛ دوره پهلوی از رضا شاه تا انقلاب اسلامی؛ از مجموعه تاریخ کمبریج*، ترجمه: مرتضی ثاقب‌فر، تهران: جامی.
- ارباب، معصومه، ۱۳۸۳، *روابط ایران و آلمان در جنگ جهانی اول ۱۹۱۸-۱۹۱۴ م/۱۳۳۶-۱۳۳۳ ه. ق.* تهران: مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.
- الهی، همایون، ۱۳۶۹، *اهمیت استراتژیکی ایران در جنگ جهانی دوم*، تهران: دانشگاه.
- باست، الیور، ۱۳۷۷، *آلمانی‌ها در ایران (نگاهی به تحولات ایران در جنگ جهانی اول بر اساس منابع دیپلماتیک فرانسه)*، ترجمه: حسین بنی‌احمد. تهران: شیرازه.
- بلوشر، ویپر، ۱۳۶۹، *سفرنامه بلوشر*، ترجمه: کیکاووس جهانداری، تهران: خوارزمی.
- بهنام، جمشید، ۱۳۷۵، *ایرانیان و اندیشه تجدد*، تهران: فرزانه روز.
- بیگدلی، علی، ۱۳۸۶، "روابط دیکتاتور شرق با جمهوری وایمار و نازی‌ها"، *مجله زمانه*، شماره ۶۰.
- پیراه، فاطمه، ۱۳۷۹، *روابط سیاسی-اقتصادی ایران و آلمان بین دو جنگ جهانی*، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- سرداری‌نیا، صمد، ۱۳۸۱، *تبریز؛ شهر اولین‌ها*، تبریز: کانون فرهنگ و هنر آذربایجان.
- صدیق، عیسی، ۱۳۱۷، *تاریخ مختصر تعلیم و تربیت*، تهران: طبع کتاب.
- عیسوی، چارلز، ۱۳۶۲، *تاریخ اقتصادی ایران*، ترجمه: یعقوب آژند، تهران: گستره.
- فوران، جان، ۱۳۹۲، *مقاومت شکننده: تاریخ تحولات اجتماعی ایران از سال ۱۵۰۰ م. مطابق با ۹۷۸ ه. ش.* *تا انقلاب*، ترجمه: احمد تدین، تهران: خدمات فرهنگی رسا.
- لطفی، داود، ۱۳۹۳، *سیر تحول دروس رشته‌های فنی و حرفه‌ای هنرستان‌ها پیش از انقلاب اسلامی*، تبریز: آذرپویا.
- لینتن، ویلهلم، ۱۳۶۸، *خاطرات لینتن: سرکنسول آلمان در تبریز در اثنای جنگ جهانی اول*، ترجمه: پرویز صدری، تهران: ایرانشهر.
- متین، پیمان، ۱۳۸۴، *تاریخ روابط ایران و آلمان (از سری مقالات دانشنامه ایرانیکا)*، زیر نظر: احسان یارشاطر، تهران: امیرکبیر.
- محبوبی‌اردکانی، حسین، ۲۵۳۷، *تاریخ مؤسسات تمتنی جدید در ایران*، ج ۲، تهران: دانشگاه تهران.
- مؤید امینی، داود، ۱۳۲۱، *از سوم شهریور تا ۲۵ شهریور ۱۳۲۰*، تهران: آفتاب.
- مؤمن، ابوالفتح، ۱۳۸۶، "نیروی سوم و روابط خارجی دوره رضا شاه"، *مجله زمانه*، شماره ۶۰.
- میراحمدی، مریم، ۱۳۶۳، "نفوذ اقتصادی سیاسی آلمان در ایران"، *مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد*، سال ۷، شماره ۲.
- میرزاحمدی، مهدی، ۱۳۹۶، *هنرستان ماندگار صنعتی تبریز*، تبریز: آذرپویا.
- وشمه، علی، سهیلا ترابی‌فارسانی و ناصر جدیدی، ۱۳۹۵، "نقش صنایع آلمانی در نوسازی صنایع ایران در دوره رضا شاه پهلوی"، *پژوهشنامه تاریخ*، سال ۱۲، شماره ۴۵.

نشریات:

- روزنامه اطلاعات، ۱۳۰۸/۲/۳، ۱۳ ذی‌قعدة ۱۳۴۷، ۲۳ آوریل ۱۹۲۹، شماره ۷۴۸، سال سوم.
- ، ۱۳۱۰/۴/۹، ۱۴ صفر ۱۳۵۰، ۱ ژوئیه ۱۹۳۱، شماره ۱۳۵۵، سال ششم.

-----، ۲۹/۲/۱۳۱۵، ۲۷ صفر ۱۳۵۵، ۱۹ می ۱۹۳۶، شماره ۳۱۴۸، سال یازدهم.
روزنامه تبریز، ۱۲ مرداد ۱۳۰۵، ۲۴ محرم ۱۳۴۵، شماره ۱۲، سال هفدهم.
-----، ۵ شهریور ۱۳۰۵، ۱۹ صفر ۱۳۴۵، شماره ۱۸، سال هفدهم.
-----، ۸ فروردین ۱۳۰۶، ۲۵ رمضان ۱۳۴۵، شماره ۸۱، سال هجدهم.